

Programmabegroting 2021

18-11-2020

Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M. Sikkes -van den Berg
Afdelingsmanager: K. Schelling
Afdeling: Publiekszaken

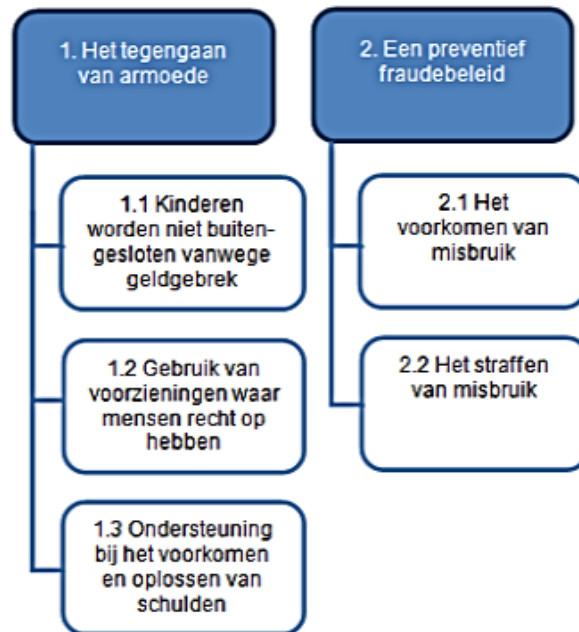
Visie / strategisch doel

We willen dat onze burgers zowel financieel als sociaal, naar vermogen, meedoen in Diemen. Iedereen die er recht op heeft krijgt een uitkering zolang het nodig is. Economische zelfredzaamheid en participatie is daarbij het streven. Voor mensen die uit een uitkeringssituatie komen, moet werken ook echt gaan lonen. Misbruik van regelingen wordt bestraft. Aanvullende inkomensondersteuning is gericht op het bieden van een perspectief. Preventie van misbruik van uitkeringen door goede voorlichting over de consequenties van misbruik (om grotere problemen te voorkomen) en daadwerkelijke sanctionering /afstemming bij misbruik heeft een hoge prioriteit.

Dit programma heeft een sterke relatie met het programma Sociaal. De participatiewet, één van de drie decentralisaties in het sociaal domein is daarin ondergebracht. Beide programma's hebben tot doel burgers in staat te stellen te participeren in de samenleving. Voor de periode 2020-2023 is een integraal beleidsplan voor het Sociaal Domein opgesteld. Het programma inkomen en armoede maakt onderdeel van dit plan en de daarin vewerkte visie en (strategische) doelen.

Doelstellingen in één oogopslag

Inkomen en armoede

Kaderstellende beleidsnota's

- Beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 "Diemen Samen"
- Afstemmingsverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Beleidsplan Participatiewet;
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019;
- Beleidsregels bijzondere bijstand;
- Beleidsregels bestuurlijke boete Diemen 2017;
- Beleidsregels en uitvoeringsvoorschriften terugvordering en verhaal Participatiewet, IOAW en IOAZ 2020;
- Beleidsregels Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 inclusief terug- en invordering Diemen 2020;
- Beleidsregels Wet taaleis 2016;
- DVO Amsterdam-Diemen loonwaardemeting;
- DVO Amsterdam-Diemen Social Return;
- DVO Amsterdam-Diemen Jobcoaching;
- DVO Samenwerking Sociale Recherche Gooi & Vechtstreek 2019 (Bijlage 1, Bijlage 2);
- DVO Stichting Pantar Amsterdam - Gemeente Diemen 2020 (Bijlage 1, Bijlage 2, Bijlage 3);
- Nota inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019;
- Re-integratieverordening Participatiewet Diemen 2015;
- Samenwerkingsovereenkomst Satelliet Amsterdam (Diemen-OuderAmstel-Amsterdam);
- Samenwerkingsovereenkomst Werkbedrijf Groot Amsterdam;
- Dienstverleningsovereenkomst Pro-VSO + 2020 (september 2020);
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet 2015;
- Verordening individuele inkomenstoelage Diemen 2015;
- Verordening individuele studietoelage Diemen 2015;
- Verordening loonwaardesubsidie participatiewet Diemen 2015;
- Verordening tegenprestatie Participatiewet Diemen 2015.

Structurele gevolgen Jaarstukken 2019

Binnen dit programma zijn er geen structurele gevolgen Jaarstukken 2019.

Autonome ontwikkelingen

Binnen dit programma zijn er geen autonome ontwikkelingen.

Nieuwe ontwikkelingen

Bijzondere bijstand

De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn de afgelopen jaren sterk gestegen. Dit is onder andere het gevolg van het geïntensiveerde armoedebeleid om het zogenaamde “niet-gebruik” tegen te gaan. De intensieve samenwerking met partners van het Brede HOED netwerk draagt ook bij aan het beter kunnen bereiken van de doelgroep.

De Coronacrisis heeft mogelijk ook gevolgen voor de uitgaven; zoals ook in de kadernota aangegeven is een exacte stijging van de uitgaven nog moeilijk in te schatten.

Echter op basis van de uitgaven over de afgelopen jaren stellen wij voor het budget voor bijzondere bijstand structureel te verhogen vanaf 2021 met € 180.000.

Invulling ambities 'Diemen aan het werk'

In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een extra inspanning wordt gepleegd om kwetsbare en vaak minder kansrijke inwoners van Diemen te ondersteunen. Hoewel er onzekerheid is over de komende jaren wordt geadviseerd de reeds in gang gezette maatregelen in 2021 te continueren. Er zijn in bepaalde gevallen ook al verplichtingen aangegaan.

Bij vaststelling van de begroting 2020 is het gereserveerde budget verminderd met € 90.000. In 2021 en 2022 is respectievelijk een budget van € 110.000 en € 60.000 beschikbaar.

Onderstaande maatregelen zijn ingezet om de ambities uit het coalitieakkoord te realiseren. Zo wordt er extra ondersteuning gegeven bij het vinden van duurzaam werk en de toegang tot aanvullende inkomensondersteuning en armoedevoorzieningen. Ook zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk Diemenaren mee kunnen doen. Zowel economisch als maatschappelijk. De huidige re-integratie aanpak en de beleidsnota Sociaal Domein 2020-2023 zijn hiervoor de basis. De focus in deze opgave ligt ook in 2021 op duurzame uitstroom voor kwetsbare doelgroepen, die vaak moeilijker bemiddelbaar zijn. De extra inzet vertaalt zich als volgt:

- Extra uren coaching en begeleiding per werkzoekende (inclusief statushouders): 1 formatie plaats; kosten € 70.000. Deze post is reeds verwerkt in de personeelsbegroting.
- Extra middelen noodzakelijk voor (om-, bij- en taal)scholing ter bevordering van duurzame uitstroom; kosten € 30.000. Vanuit het budget kan ook een incidentele investering worden gedaan om de communicatie en toegang tot re-integratie te verbeteren. Deze middelen zijn toegevoegd aan het re-integratiebudget en vormen meteen een extra buffer voor de verwachte toestroom vanwege de Coronacrisis.
- Investeren in het informele aanbod voor taalvaardigheden, digitale vaardigheden en thuisadministratie met als doel stimuleren van maatschappelijke participatie, het verkleinen van de afstand tot werk en het voorkomen van schulden. De pilot is succesvol. De kosten voor het netwerk en aanbod via het leef- en leerpunt in het Huis van de Buurt bedragen € 30.000. Deze post is nader toegelicht in programma Sociaal.

Totaal bedragen de kosten in 2021 € 130.000 terwijl er € 110.000 beschikbaar is. Het verschil kan gevonden worden in andere budgetten binnen dit programma.

Investeren in schuldhulp en preventie

In 2020 is de aanpak voor Vroeg erop af en preventie van schulden geïntensiveerd. Het aantal crediteuren die meedoen aan het convenant en de preventie activiteiten voor het netwerk is uitgebreid. Deze geïntensiveerde aanpak voor schuldhulp is in 2020 geïmplementeerd. De uitvoering wordt door de Madi verzorgd door inzet van een gespecialiseerd medewerker voor 28 uur per week. Ook is geïnvesteerd in extra

communicatie rondom de geïntensiveerde aanpak. Met de activiteiten wordt invulling gegeven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Het beschikbare budget biedt voor 2021 nog enige ruimte om mogelijke toestroom in 2021 op te vangen. Het college is voornemens vanaf eind 2020 de Regeling Uitstroom Bijstandsgerechtigden (RUB) in te voeren voor circa 40 inwoners van Diemen met een problematische schuld bij de zorgverzekeraar. Tenslotte is medio juni 2020 de Wet Schuldhulp gewijzigd. De wijzigingen in de wetgeving gaat in per 1 januari 2021 waardoor het onlangs vastgestelde Vroeg erop af convenant opnieuw moet worden gewijzigd. Het voor 2021 beschikbare budget is noodzakelijk voor uitwerken van het gewijzigde convenant en financiering van de RUB.

Terugvordering & verhaal

Binnen het Team Administratie van de afdeling Publiekszaken wordt terugvordering en verhaal in het kader van de Participatiewet uitgevoerd. Dit betreft vorderingen van de gemeente op ex-cliënten die een uitkering in het verleden hebben genoten. Er zijn ook cliënten die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet en die tevens een schuld aan de gemeente hebben. Deze vorderingen worden nu nog beheerd door het team Sociale Zaken van de afdeling Publiekszaken.

Daarnaast zijn er gedateerde vorderingen vanuit de Wet op de Kinderopvang (WKO) en de "oude" Wet Inburgering (WI) die door de afdeling Financiën worden beheerd. Vanaf 2021 wordt de nieuwe Wet Inburgering van kracht. Vanuit deze wet kunnen er ook in de toekomst terugvorderingen ontstaan. Oude vorderingen, die moeilijk inbaar zijn en verhaalzaken worden tot en met 2020 overgedragen aan een incassobureau.

Door de uitbreiding van het takenpakket en om de kwetsbaarheid binnen het team Administratie te verminderen is formatie-uitbreiding noodzakelijk. De geraamde salariskosten hiervan bedragen € 35.000. Dit is gebaseerd op 25 uur per week.

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Zoals gemeld in de eerste rapportage effecten coronacrisis wordt in de regio Amsterdam de economie (horeca, toerisme, veel ZZP'ers) extra geraakt door de huidige crisis. Jongeren vinden na hun studie lastiger een baan. De uitstroom naar werk is medio juni bijna stilgevallen. Omdat er nog steeds veel onduidelijkheid is over de effecten en een mogelijke tweede golf is het lastig in te schatten hoe zich dat gaat ontwikkelen. Door oprichting van een regionaal werkcentrum in de zomer van 2020 (werk naar Werk) probeert men werkloosheid en beroep op WW/Bijstand te voorkomen. Het oprichten van het werkcentrum wordt gefinancierd vanuit de zogenoemde regionale Klijnsma middelen. Er is een duidelijke stijging waar te nemen van het uitkeringenbestand. Naar verwachting zal deze stijging doorzetten in 2021 als we ervan uitgaan dat de economie langzaam herstelt. Het Ministerie van SZW heeft in de meicirculaire bekend gemaakt dat zij voor het berekenen van het definitief budget over 2020 (medio september) gebruik zal maken van de meest actuele instroom cijfers voor de BUIG. Dit in tegenstelling tot voorgaande jaren. Mogelijkerwijs zal dit ook voor 2021 het geval zijn. Wij schatten een toename van de bijstandslasten in 2021 van € 1.542.000. Ervan uitgaande dat dit geheel door het Rijk zal worden gecompenseerd hebben wij deze toename voorsnóg budgettair neutraal in de begroting verwerkt. Dit mede op basis van informatie van de VNG en Divosa. Er bestaat echter een kans dat het Rijk dit niet volledig vergoedt. In de risicoparagraaf wordt hier nader op ingegaan.

Op 14 mei 2020 is de nadere voorlopige doeluitkering over 2020 bekend geworden. De raming over 2020 is met € 283.000 verlaagd. Op grond van deze nadere voorlopige doeluitkering hebben wij ook de raming voor 2021 en volgende jaren aangepast en ook dit budgettair neutraal in de begroting opgenomen.

Wat willen we bereiken?

1. Het tegengaan van armoede	
Subdoelen	
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden	
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum	

2. Minder misbruik van inkomensvoorzieningen door minder fraude	
Subdoelen	
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen	
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen	

Wat gaan we ervoor doen?

1. Het tegengaan van armoede

Activiteiten	
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website	
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website	
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden	
1.3.1 - Organiseren van workshops 'ondersteuning thuisadministratie' ter preventie van schulden	
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer	
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum	
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag	

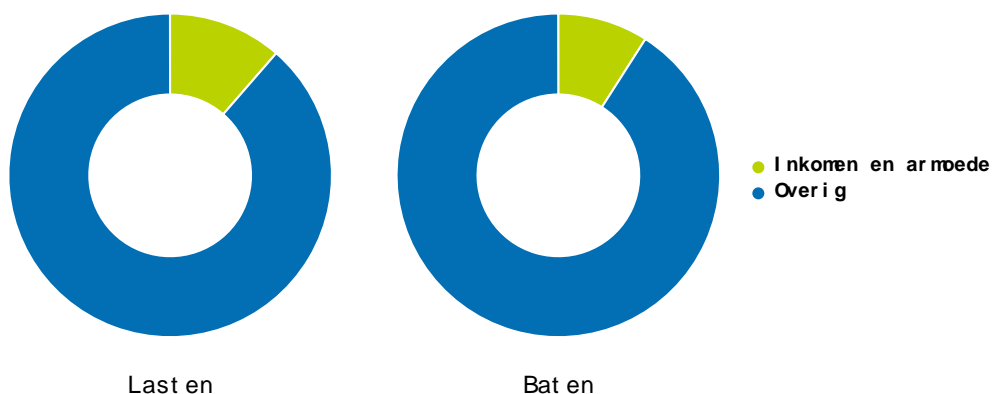
Prestatie-indicatoren	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de "Doe mee" regeling	100%	77%	90%	90%
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van voorzieningen bijzondere bijstand	73%	78%	80%	80%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen	22	20	28	28

2. Een preventief fraudebeleid

Activiteiten	
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik	
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten	
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten	
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik	
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering d.m.v. o.a. een huisbezoek	
2.2.3 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd	

Wat mag het kosten?

Inkomen en armoede	2021	2022	2023	2024
Structurele lasten	-11.593	-11.592	-11.614	-11.614
Structurele baten	9.310	9.310	9.310	9.310
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo structureel	-2.283	-2.282	-2.304	-2.304
Incidentele lasten	-110	-90	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-110	-90	-	-
Saldo van baten en lasten	-2.393	-2.372	-2.304	-2.304

Toelichting wat mag het kosten

Fluctuaties meerjarenperspectief

Er zijn geen noemenswaardige fluctuaties in het meerjarenperspectief.

Nieuw beleid	2021	2022	2023	2024
Bijzondere bijstand	-180	-180	-180	-180
Terugvordering & verhaal	-25	-25	-25	-25
Totaal nieuw beleid	-205	-205	-205	-205

Meerjareninvesteringsplan

Omschrijving	Investeringsbedrag					
	2021	2022	2023	2024	Totaal	Afschrijving per jaar
Geen investeringen	-	-	-	-	-	-